

Bruksela, 22 listopada 2021 r.
(OR. en)

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2021/0106(COD)

13802/1/21
REV 1

LIMITE

TELECOM 413
JAI 1209
COPEN 394
CYBER 288
DATAPROTECT 254
EJUSTICE 98
COSI 221
IXIM 224
ENFOPOL 420
FREMP 260
RELEX 964
MI 831
COMPET 802
CODEC 1457

NOTA

Od:	Prezydencja
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Nr dok. Kom.:	8115/20
Dotyczy:	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego zharmonizowane przepisy dotyczące sztucznej inteligencji (akt w sprawie sztucznej inteligencji) i zmieniającego niektóre akty ustawodawcze Unii – Sprawozdanie z postępu prac

I. WPROWADZENIE

1. W dniu 21 kwietnia 2021 r. Komisja przyjęła wniosek dotyczący rozporządzenia ustanawiającego zharmonizowane przepisy dotyczące sztucznej inteligencji (akt w sprawie sztucznej inteligencji)¹.

¹ Dok. 8115/21.

2. Celem wniosku Komisji, który opiera się na art. 16 i 114 TFUE, jest zapewnienie, aby systemy sztucznej inteligencji wprowadzane do obrotu w Unii i wykorzystywane w Unii były bezpieczne i zgodne z obowiązującymi przepisami dotyczącymi praw podstawowych i z wartościami Unii, aby zapewnić pewność prawa w celu ułatwienia inwestycji i innowacji w dziedzinie sztucznej inteligencji, poprawić zarządzanie i skuteczne egzekwowanie obowiązujących przepisów dotyczących praw podstawowych i bezpieczeństwa, a także ułatwić rozwój jednolitego rynku dla zgodnych z prawem, bezpiecznych i wiarygodnych zastosowań sztucznej inteligencji, a jednocześnie aby zapobiec fragmentacji rynku.
3. Parlament Europejski ogłosił, że przekazał to dossier Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów (IMCO). Brando BENIFEI (S&D, Włochy) został przez komisję IMCO wyznaczony na sprawozdawcę dla tego dossier. Oczekuje się na ostateczną decyzję o przydzieleniu sprawy poszczególnym komisjom PE.
4. W sprawie wniosku zasięgnięto opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Europejskiego Komitetu Regionów, a oficjalne wnioski o wydanie opinii przesłano obu instytucjom odpowiednio w dniach 15 i 24 czerwca 2021 r. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny wydał opinię w sprawie wniosku w dniu 22 września 2021 r.², podczas gdy opinia Europejskiego Komitetu Regionów nie została jeszcze wydana.
5. Do Europejskiego Banku Centralnego zwrócono się o wydanie opinii w sprawie niektórych aspektów wniosku, które wchodzą w zakres jego kompetencji lub obowiązków. Formalny wniosek został wysłany przez Radę w dniu 3 listopada 2021 r., a opinia nie została jeszcze wydana.
6. W dniu 18 czerwca 2021 r. Europejska Rada Ochrony Danych (EROD) i Europejski Inspektor Ochrony Danych (EIOD) wydali wspólną opinię na temat wniosku³.

² [Opinia EKES-u w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego zharmonizowane przepisy dotyczące sztucznej inteligencji \(akt w sprawie sztucznej inteligencji\) i zmieniającego niektóre akty ustawodawcze Unii](#)

³ [Wspólna opinia EROD i EIOD 5/2021](#).

II. PRACE W RADZIE

7. W Radzie analizę wniosku prowadzi Grupa Robocza ds. Telekomunikacji i Społeczeństwa Informacyjnego (zwana dalej „grupą roboczą TELECOM”). Grupa robocza TELECOM rozpoczęła omawianie wniosku podczas prezydencji portugalskiej na kilku posiedzeniach, które odbyły się w okresie od kwietnia do czerwca 2021 r. Ponadto w dniu 8 czerwca 2021 r. prezydencja portugalska zorganizowała specjalne warsztaty mające na celu przedstawienie i omówienie z państwami członkowskimi pewnych kluczowych wyborów regulacyjnych i elementów składowych proponowanego aktu w sprawie sztucznej inteligencji.
8. Analiza wniosku była kontynuowana przez grupę roboczą TELECOM podczas prezydencji słoweńskiej na posiedzeniach w dniach 6 lipca, 7 i 21 września, 5, 12 i 26 października oraz 9 i 16 listopada. Podczas tych posiedzeń cały tekst proponowanego rozporządzenia został szczegółowo przedstawiony przez Komisję i wstępnie omówiony przez delegacje. Ponadto prezydencja słoweńska zorganizowała równolegle pięć warsztatów *online* w dniach 15 lipca, 31 sierpnia, 20 i 27 września oraz 7 października. Warsztaty były otwarte dla ekspertów z państw członkowskich, a ich porządki obrad odzwierciedlały porządki obrad poprzednich posiedzeń grupy roboczej TELECOM poświęconych aktowi w sprawie sztucznej inteligencji, z myślą o umożliwieniu dodatkowych, bardziej szczegółowych i pogłębionych dyskusji oraz sesji pytań i odpowiedzi poświęconych tematom poruszonym podczas prezentacji na forum grupy roboczej TELECOM.
9. Oprócz analizy przeprowadzonej przez członków grupy roboczej TELECOM w dniu 30 września zorganizowano specjalne warsztaty *online* w celu bardziej szczegółowego przeanalizowania skutków wniosku dla obszaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych. Warsztaty te były kontynuacją dyskusji na temat wniosku dotyczącego aktu w sprawie sztucznej inteligencji, które przeprowadzili ministrowie spraw wewnętrznych i ministrowie sprawiedliwości podczas nieformalnego posiedzenia w dniach 17–18 lipca 2021 r., i były otwarte dla ekspertów z dziedzin WSiSW i TELECOM. Dyskusje koncentrowały się na definicji systemu sztucznej inteligencji, faktycznym wpływie wniosku na wymiar sprawiedliwości i sprawy wewnętrzne pod względem procedur, kosztów i dostępności produktów i usług, zwłaszcza, choć nie tylko, w odniesieniu do kategorii wysokiego ryzyka, oraz na podejściu do wykorzystywania systemów sztucznej inteligencji do celów egzekwowania prawa, w szczególności w odniesieniu do stosowania w przestrzeni publicznej zdalnej identyfikacji biometrycznej w czasie rzeczywistym.

10. W dniu 15 października 2021 r. prezydencja słoweńska zorganizowała trwające pół dnia nieformalne posiedzenie Rady z udziałem ministrów telekomunikacji poświęcone wyłącznie przedmiotowemu wnioskowi. Posiedzenie odbyło się w formie wideokonferencji, a jego głównym celem było polityczne ukierunkowanie dyskusji toczących się na szczeblu technicznym. Ministrowie potwierdzili swoje poparcie dla horyzontalnego i ukierunkowanego na człowieka podejścia do regulowania sztucznej inteligencji i podkreślili, że dzięki temu rozporządzeniu UE może odgrywać wiodącą rolę w ustanawianiu norm w tej dziedzinie. Zwrócili jednak również uwagę na szereg kwestii, które wymagają dalszych prac, w szczególności w odniesieniu do zakresu, definicji, określenia precyzyjnych i technicznie wykonalnych wymogów dotyczących zastosowań sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka oraz zapewnienia, aby nowy system nie stwarzał nadmiernych obciążeń administracyjnych, w szczególności dla MŚP i przedsiębiorstw typu *start-up*, a także należycie uwzględnił specyfikę sektora.
11. W dniu 5 października 2021 r. prezydencja słoweńska zwróciła się do delegacji grupy roboczej TELECOM o przedstawienie uwag pisemnych i sugestii redakcyjnych do pierwszych 29 artykułów proponowanego rozporządzenia z myślą o rozpoczęciu prac nad pierwszym, częściowym kompromisowym tekstem wniosku. W odpowiedzi na ten wniosek 18 państw członkowskich przedstawiło swoje uwagi pisemne.
12. Na podstawie pisemnych uwag delegacji oraz uwzględniając wnioski z dyskusji przeprowadzonych na forum Rady, prezydencja słoweńska przygotowała pierwszą, częściową propozycję kompromisową i *[przedstawiła ją delegacjom na posiedzeniu grupy roboczej TELECOM w dniu 30 listopada 2021 r.]*. Poniżej opisano główne zagadnienia poruszone przez prezydencję słoweńską w częściowym kompromisie:
- a) **Zakres**
13. Zakres wniosku został wyjaśniony, a główna zmiana polegała na dodaniu wyraźnego odniesienia do wyłączenia bezpieczeństwa narodowego z zakresu proponowanego rozporządzenia. Jest to zgodne z art. 4 ust. 2 TFUE, który stanowi, że bezpieczeństwo narodowe pozostaje w wyłącznej gestii każdego państwa członkowskiego.

14. Ponadto wyjaśniono, że akt w sprawie sztucznej inteligencji nie powinien mieć zastosowania do systemów sztucznej inteligencji ani wyników działania tych systemów wykorzystywanych wyłącznie do celów badań i rozwoju.

b) Definicje

15. W kompromisowym wniosku doprecyzowano szereg definicji i dodano nowe. W szczególności definicja systemu sztucznej inteligencji została ograniczona w celu zapewnienia większej jasności prawa i lepszego odzwierciedlenia tego, co należy rozumieć przez system sztucznej inteligencji do celów aktu w sprawie sztucznej inteligencji, z wyraźnym odniesieniem wskazującym, że każdy taki system powinien być w stanie wskazać sposób osiągnięcia – poprzez uczenie się, rozumowanie lub modelowanie – określonego zestawu zdefiniowanych przez człowieka celów. Zmiana ta ma również zapobiec włączeniu do zakresu proponowanego rozporządzenia bardziej tradycyjnych systemów oprogramowania, które zwykle nie są uznawane za sztuczną inteligencję. W związku z tą zmianą doprecyzowano również wykaz technik i podejść w załączniku I, aby zapewnić większą jasność co do tego, które systemy są objęte tą definicją.
16. Ponadto poprawiono niektóre definicje różnych regulowanych podmiotów (np. dostawcy, użytkownika, upoważnionego przedstawiciela) lub dodano nowe (np. producenta), aby lepiej wyjaśnić role i obowiązki tych podmiotów w łańcuchu wartości sztucznej inteligencji. Dopracowano także definicje dotyczące danych biometrycznych w duchu zmian wprowadzonych do odpowiednich przepisów.

c) Zakazane praktyki w zakresie sztucznej inteligencji

17. Jeżeli chodzi o zakazane praktyki w zakresie sztucznej inteligencji, tekst kompromisowy zawiera rozszerzenie zakazu wykorzystywania sztucznej inteligencji do celów oceny punktowej zachowań społecznych również na podmioty prywatne, aby nie ograniczać tego podejścia wyłącznie do sektora publicznego.
18. Jeżeli chodzi o stosowanie przez organy ścigania systemów zdalnej identyfikacji biometrycznej „w czasie rzeczywistym” w przestrzeniach publicznie dostępnych, wyjaśniono, że takie systemy mogłyby być również wykorzystywane przez inne podmioty działające w imieniu organów ścigania. Rozszerzono też cele, w odniesieniu do których organy ścigania powinny mieć możliwość stosowania zdalnej identyfikacji biometrycznej „w czasie rzeczywistym”, a także powiązany proces wydawania zezwoleń.

19. Co więcej, zmodyfikowano przepis zakazujący korzystania z systemów sztucznej inteligencji, które wykorzystują podatność określonej grupy osób na zagrożenia, i obecnie obejmuje on również osoby znajdujące się w trudnym położeniu ze względu na ich sytuację społeczną lub ekonomiczną.

d) Klasyfikacja systemów sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka

20. Przepisy określające zasady klasyfikacji systemów sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka zostały gruntownie zmienione w celu zapewnienia większej jasności prawa i lepszej czytelności tekstu. Ponadto wykaz obszarów i przypadków wykorzystywania systemów sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka w załączniku III został zmieniony i rozszerzony o infrastrukturę cyfrową i ochronę środowiska. Jeśli chodzi o przypadki wykorzystywania systemów wysokiego ryzyka w obszarze egzekwowania prawa, analiza przestępczości została usunięta z wykazu, a zakres systemów wykrywania treści typu „deepfake” należących do kategorii wysokiego ryzyka został zawężony.
21. Dodano też nowy tytuł, aby uwzględnić sytuacje, w których systemy sztucznej inteligencji mogą być wykorzystywane do wielu różnych celów (sztuczna inteligencja do celów ogólnych) i gdy mogą zaistnieć okoliczności, w których technologia sztucznej inteligencji do celów ogólnych jest zintegrowana w ramach innego systemu, przy czym dostawca systemu sztucznej inteligencji do celów ogólnych nie miałby żadnego wpływu na przestrzeganie obowiązków wynikających z rozporządzenia lub miałby na to tylko ograniczony wpływ. Proponowany nowy artykuł wyjaśnia, że każdy podmiot określający zamierzone przeznaczenie systemów sztucznej inteligencji do celów ogólnych i wprowadzający je do obrotu lub oddający je do użytku w takim celu powinien być uznawany za dostawcę.
22. W celu zapewnienia większej jasności prawa dokonano dalszych aktualizacji kryteriów zmian załącznika III, określonych w art. 7.

e) Wykonywanie przekazanych uprawnień

23. Przepisy dotyczące możliwości aktualizacji wykazu technik i podejść związanych ze sztuczną inteligencją, określonych w załączniku I, a także przepisy dotyczące aktualizacji wykazu systemów sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka w załączniku III za pomocą aktów delegowanych zostały w znacznym stopniu wyjaśnione, przy czym Komisja będzie regularnie przedstawiać Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z oceny potrzeby wprowadzenia takich zmian.

III. GŁÓWNE NIEROZSTRZYGNIĘTE KWESTIE

24. Oprócz zagadnień bezpośrednio omówionych we wniosku kompromisowym i przedstawionych powyżej prezydencja słoweńska uznała następujące kwestie za dodatkowe, potencjalnie bardziej złożone kwestie, które będą wymagały dalszej analizy podczas kolejnych dyskusji na temat wniosku:

a) **Wymogi dotyczące systemów sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka**

25. Wiele delegacji wskazało, że wymogi dotyczące systemów sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka, przewidziane w tytule III rozdział 2 wniosku, są w niektórych przypadkach nieco niejasne i powinny zostać doprecyzowane. Aby spełnienie tych wymogów było mniej uciążliwe dla przedsiębiorstw, należałoby przedstawić praktyczne wytyczne dotyczące sposobu ich spełnienia, na przykład w odniesieniu do jakości i przydatności w kontekście wymogów dotyczących danych oraz odpowiedniego rodzaju i stopnia przejrzystości w kontekście informacji dla użytkowników. Jako temat, który wymagałby dalszych dyskusji, poruszono również kwestię wzajemnych zależności między wymogami dotyczącymi systemów sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka określonymi we wniosku a odpowiednimi przyszłymi normami. Należy również zauważyć, że niektóre wymogi określone w rozdziale 2 uznaje się za zbyt rygorystyczne. Na przykład wymóg, zgodnie z którym zestawy danych treningowych, walidacyjnych i testowych powinny być wolne od błędów i kompletne, wydaje się niemal niemożliwy do spełnienia w większości scenariuszy. Kilka delegacji podkreśliło, że choć wymóg ten powinien być spełniany w jak największym stopniu, nie powinien to być wymóg absolutny.

b) **Obowiązki różnych podmiotów w łańcuchu wartości sztucznej inteligencji**

26. Kilka państw członkowskich zauważyło, że większość obowiązków określonych w akcie w sprawie sztucznej inteligencji spoczywać będzie na dostawcach systemów sztucznej inteligencji i że to oni będą musieli spełniać większość określonych w nim wymogów. Biorąc jednak pod uwagę fakt, że systemy sztucznej inteligencji są opracowywane i dystrybuowane za pośrednictwem złożonych łańcuchów wartości, w których granice między różnymi podmiotami nie zawsze są wyraźnie określone, istotne może być dokonanie ponownej oceny podziału obowiązków i ról w celu lepszego odzwierciedlenia realiów związanych z projektowaniem systemów sztucznej inteligencji, wprowadzaniem ich do obrotu lub ich stosowaniem.

c) Przestrzeganie i egzekwowanie prawa

27. Wyrażono również pewne obawy, że proponowany akt w sprawie sztucznej inteligencji ustanawia zbyt złożone ramy zgodności z przepisami, co spowoduje znaczne obciążenia administracyjne i koszty dla przedsiębiorstw. Chociaż duże przedsiębiorstwa mogą być w stanie absorbować takie koszty, mniejsze przedsiębiorstwa opracowujące systemy sztucznej inteligencji mogą nie zawsze dysponować zdolnościami lub zasobami pozwalającymi na stawienie czoła wysokiemu obciążeniu związanemu z przestrzeganiem przepisów proponowanego rozporządzenia. W tym kontekście kilka państw członkowskich wskazało, że konieczne będzie uproszczenie i wyjaśnienie ogólnych ram zgodności z przepisami, a także że niezbędne będą dodatkowe środki wsparcia, w szczególności dla MŚP i przedsiębiorstw typu *start-up*, w celu zapewnienia, by nadal pozostawały konkurencyjne. Podobnie z dyskusji na temat środków egzekwowania wynikło, że sankcje proponowane obecnie w akcie w sprawie sztucznej inteligencji mogą być nadmierne dla MŚP i przedsiębiorstw typu *start-up*, co stawia je w niekorzystnej sytuacji w porównaniu z dużymi przedsiębiorstwami, które mogłyby łatwiej absorbować takie skutki finansowe.

d) Powiązania z innymi przepisami

28. Wiele delegacji podkreśliło, że konieczne będą dalsze prace, aby zapewnić spójność i synergię proponowanego aktu w sprawie sztucznej inteligencji z ogólnymi ramami prawnymi UE. Przedmiotowy wniosek powinien wskazywać i wykorzystywać istniejące wymogi określone w ogólnym rozporządzeniu o ochronie danych, dyrektywie o ochronie danych w sprawach karnych, nowych ramach prawnych i innych szczegółowych przepisach sektorowych, takich jak rozporządzenie w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów, z którymi to wymogami istniejące systemy sztucznej inteligencji już teraz muszą być zgodne. Państwa członkowskie wyraziły obawę, że nieprzyjęcie takiego podejścia pociągnęłoby za sobą ryzyko dla różnych podmiotów łańcucha wartości sztucznej inteligencji, które mogłyby podlegać sprzecznym obowiązkom. Konieczne będzie wyeliminowanie wszelkich potencjalnych rozbieżności prawnych w celu zminimalizowania ryzyka nieprzestrzegania przepisów i w celu ułatwienia działań w zakresie ich egzekwowania.

IV. PODSUMOWANIE

29. Coreper jest proszony o wyrażenie zgody na przekazanie niniejszego sprawozdania Radzie.